

İHTİDA HİZMETLERİ

İhtida, gerçeğe ulaşmak ve doğru yolu bulmak demektir. Dini bir terim olarak ise; inançsız iken veya başka bir dine mensupken İslâm dinini benimsemeyi ifade eder. İhtidâ eden kimseye mühtedî adı verilir. İhtida terimi sadece İslam'a girişi tanımlamakta, sadece yeni Müslüman olana mühtedi denmektedir.

Eski dinini çeşitli nedenlerle terk ederek Müslüman olmayı seçenlerin genelde yeni girecekleri dini tanıma ve araştırma sürecini yaşadıkları bir hazırlık evresi geçirdikleri bilinmektedir. Kur'an-ı Kerim'de zekât verilecekler arasında müellefe-i kulûbun da zikredilmesi (Tevbe, 9/60) İslâmiyet'in böyle bir hazırlık devresini kabul ettiğini gösterir. Bunun yanında Hz. Ömer'in Müslüman olması hadisesinde olduğu gibi nâdir de olsa hiçbir ön belirti görülmeden ortaya çıkan âni din değiştirmeler de mevcuttur. Fakat bu tür ihtidada bile şuuraltının bir ön hazırlığı söz konusu olabilmektedir.

İslâmiyet evrensel bir din olup kendi değerlerinden bütün insanların faydalanmasını, dolayısıyla Müslüman olmayanların ihtida etmesini ister. Müminlere de bu noktada görevler yükler. "Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır, onlarla en güzel şekilde tartış" (Nahl 16/125) mealindeki ayet bu görevi açıkça ifade eder. Din adamı sınıfı bulunmayan İslâm'da Müslümanlar dinin evrensel mesajını insanlara ulaştırmakla yükümlü birer davetçidir. Peygamberliği evrensel olan ilk tebliğci Hz. Muhammed bu hususu, "Bir kişinin ihtidâ etmesine vasıta olmak büyük bir servete kavuşmaktan daha hayırlıdır" (Buhârî, Cihâd, 102; Müslim, Fezâ' ilü's-şahâbe, 34) hadisiyle vurgulamıştır. İslâm'da cihadın asıl manası ve temel gayesi de budur.

İhtidâ bir anlamda kişinin yeni bir dini kabul edişi değil eski dinine dönüşüdür, çünkü İslâm'a göre insan fitrat dini (İslâm) üzere doğar. Kur'an-ı Kerim'de, Allah'la insanlar arasında yaratılışları döneminde yapıldığı ifade edilen sözleşme (A'râf 7/172) ve her doğan çocuğun fitrat üzere dünyaya geldiğini, fakat ebeveyninin onu Yahudi, Hıristiyan veya Mecûsî yaptığını bildiren hadis de (Buhârî, Cenâiz, 93; Müslim, Kader, 22-25) bu gerçeği vurgular. Anne ile baba çocuğun bu tabii halini korumakla görevlidir. Ebeveyni tarafından kendi dini değerlerine göre yetiştirilen bir insanın ihtidâ etmesi, bu kişinin fitratını hatırlaması ve ona geri dönmesidir.

İhtidâ etmenin en önemli şartı, kelime-i şehâdet getirerek Allah'ın birliğini ve Hz. Muhammed'in peygamberliğini kabul etmektir. Mühtedi tek başına Müslüman olabilir. Fakat mühtedinin imanını en az iki kişinin yanında şehâdet getirerek ilan etmesi gelenek haline gelmiştir. Mühtediden ilk iş olarak gusül abdesti alması, daha sonra da dinin temel esaslarını

öğrenmesi beklenir. İslâm'a aykırı bir çağrışım yapmadıkça ismini değiştirmesi şart değildir. Erkek mühtedinin sünnet olması tavsiye edilir. İhtidâ ettiği için önceki günahları Allah tarafından bağışlanan kişi mânevî açıdan yeniden doğmuş gibidir.

Geçmişten günümüze insanların ihtida etmesine zemin hazırlayan ve Müslüman olmalarına vesile olan bir takım faktörler bulunmaktadır. Bu faktörleri genel olarak řu şekilde sıralayabiliriz:

1. Devletlerin çökmeye yüz tutması, uzayıp giden savaşların ve vergi toplama sistemindeki adaletsizliklerin halkı ekonomik olarak yıpratması ve canından bezdirmesi sebebiyle Müslüman fatihlerin fethedilen topraklarda birer kurtarıcı olarak karşılanması.
2. Aşırı dini baskılar karşısında rahatsız olanların dini özgürlük vadeden İslam'ı tercih etmeleri.
3. Gayrimüslimlerin bulunduğu bölgelere yerleşen Müslümanların ahlaki, beşeri ve kültürel olgunluklarından etkilenenlerin, bu yüce dinin bir mensubu olmak istemeleri.
4. Müslümanların, fethettikleri topraklarda kurdukları şehirleri cami, medrese, zaviye ve kervansaraylar gibi İslam medeniyetine ait unsurlarla şekillendirmişler, bu şehirlere yerleşen Müslümanların kendilerine güven duymaları diğer ırklarında Müslüman olmalarını sağlamıştır.
5. Müslümanlar ve gayrimüslimler arasında gerçekleştirilen evlilikler.

Günümüzde ihtida hizmetleriyle ilgili iş ve işlemler, 2010 yılında yürürlüğe giren 6002 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereği Başkanlığımızca deruhte edilmektedir.